

TRANSFER PRICING

Αποτελεί πραγματικότητα το γεγονός ότι τα ίδια προϊόντα πολυεθνικών ομίλων εταιρειών πωλούνται ακριβότερα στην Ελλάδα συγκριτικά με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο λόγος είναι ότι πολλοί όμιλοι εταιρειών εφαρμόζουν την τιμολογιακή πολιτική του, καθορίζουν την κατανομή των κερδών στις διάφορες εταιρείες του ομίλου ανά τον κόσμο και διαμορφώνουν δραστικά τη συνολική φορολογική επιβάρυνσή τους, αυξάνοντας με τεχνητό τρόπο τη φορολογητέα βάση του σε ένα κράτος και μειώνοντας την σε ένα άλλο, καταφεύγοντας στη μέθοδο της υπερτιμολόγησης και υποτιμολόγησης αγαθών και υπηρεσιών. .

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, το Υπουργείο Ανάπτυξης δημιουργεί το νομικό πλαίσιο – γνωστό διεθνώς ως TRANSFER PRICING - για την τεκμηρίωση της τιμολογιακής πολιτικής των συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Πρόκειται για την εξειδίκευση ενός από τα 41 μέτρα που περιλαμβάνονται στη στρατηγική του Υπουργείου Ανάπτυξης για τον εξορθολογισμό της αγοράς, το υπ' αρ. 19 «Παραβολή Τιμών Διεθνών Ομίλων», η βάση του οποίου βρίσκεται στις γενικές διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα (άρθρο 30 παρ. 14), όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Ν. 3668/2008 (άρθρο 2 παρ. 3).

Οι βασικές παράμετροι του νέου αυτού νομικού πλαισίου είναι:

- Δημιουργείται υποχρέωση των συνδεδεμένων επιχειρήσεων να συναλλάσσονται μεταξύ τους ως ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, εφαρμόζοντας την αρχή των ίσων αποστάσεων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται αφ ενός μεν ότι θα κερδίζουν από τις συναλλαγές τους ότι θα κέρδιζε και μια ανεξάρτητη εταιρεία κάτω από παρόμοιες συνθήκες, αφ ετέρου δε ότι η τιμή πώλησης των προϊόντων προς τον τελικό καταναλωτή θα ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες της αγοράς.
- Σε περίπτωση καταγραφής τιμής πώλησης ενός προϊόντος διαφορετικής από χώρα σε χώρα, τότε θεσμοθετείται υποχρέωση τεκμηρίωσης αυτής της διαφοράς. Η τεκμηρίωση τιμών συνίσταται στην κατάρτιση δύο φακέλων τεκμηρίωσης, το «Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης» για τις ενδοομιλικές συναλλαγές των Ελληνικών πολυεθνικών ομίλων και τον «Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης» για τις ενδοομιλικές συναλλαγές των Ελληνικών θυγατρικών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών.
- Η υποχρέωση τεκμηρίωσης επιβάλλεται σε όλες τις συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.
- Οι προδιαγραφές του περιεχομένου των φακέλων τεκμηρίωσης έχουν τεθεί από τον ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Οι ενδοομιλικές συναλλαγές για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση τεκμηρίωσης υποβάλλονται εντός 4,5 μηνών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου στην οποία έλαβαν χώρα. ενώ ο φάκελος τεκμηρίωσης θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στα πλαίσια κάθε αγορανομικού και φορολογικού ελέγχου.

- Υπάρχει υποχρέωση επικαιροποίησης του φακέλου τεκμηρίωσης όταν μεταβληθούν τα στοιχεία που επηρεάζουν την αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής.
- Καθιερώνονται αυστηρές διοικητικές και φορολογικές κυρώσεις σε βάρος όσων παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) Πως συμβιβάζεται το καθεστώς ελεύθερης αγοράς με τις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις;

Οι υποχρεώσεις αυτές δεν περιορίζουν την ελεύθερη επιχειρηματική δραστηριότητα, απλά επιβάλλουν την τεκμηρίωση των επιχειρηματικών επιλογών σε θέματα τιμολογιακής πολιτικής. Συνεπώς δεν υπάρχει καμία αντίφαση της προωθούμενης ρύθμισης με την ελεύθερη αγορά.

2) Ποιο είναι το βασικό μέσο τεκμηρίωσης τιμής;

Δύο φάκελοι τεκμηρίωσης, ο «Βασικός Φάκελος Τεκμηρίωσης» για τις ενδοομιλικές συναλλαγές των Ελληνικών πολυεθνικών ομίλων και ο «Ελληνικός Φάκελος Τεκμηρίωσης» για τις ενδοομιλικές συναλλαγές των Ελληνικών θυγατρικών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών. Οι φάκελοι αναλύουν παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν την τιμή ή το κέρδος σε μια συναλλαγή μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων, όπως είναι, τα χαρακτηριστικά του προϊόντος, της υπηρεσίας ή του άυλου δικαιώματος που αποτελεί αντικείμενο της συναλλαγής, οι λειτουργίες που επιτελούνται, οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται, τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη της συναλλαγής, οι σχετικοί συμβατικοί όροι, οι οικονομικές περιστάσεις της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένων και των συνθηκών της αγοράς, οι ειδικές περιστάσεις της συναλλαγής, όπως είναι η επιχειρηματική στρατηγική και η επαρκής γνώση των δεδομένων της αγοράς. Το περιεχόμενο αυτό καταγράφηκε από το Συμβούλιο της Ε.Ε. που θεσμοθέτησε την 28^η Ιουλίου 2006 Κώδικα Δεοντολογίας σχετικά με τους κανόνες τεκμηρίωσης τιμών στις ενδοομιλικές συναλλαγές στην Ε.Ε. Ο φάκελος κρατείται μαζί με τα λογιστικά βιβλία της εταιρίας. (συνεπώς μπορεί να εξεταστεί και από κλιμάκια ελέγχου του υπουργείου οικονομικών).

3) Ποια είναι τα υπεύθυνα όργανα για τον έλεγχο τήρησης των υποχρεώσεων;

Τα κλιμάκια ελέγχου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και τα κλιμάκια της Υπηρεσίας Εποπτείας της Αγοράς, μόλις αυτή ενεργοποιηθεί. Εάν από τον έλεγχο της τεκμηρίωσης προκύψει υπερτιμολόγηση ή υποτιμολόγηση, τότε η υπόθεση παραπέμπεται και στις φορολογικές αρχές για την επιβολή των αντιστοίχων κυρώσεων.

4) Πότε διαπιστώνεται παράβαση;

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τεκμηρίωση ή δεν υπάρχει σωστή τεκμηρίωση βάσει των προδιαγραφών, θεωρείται παράβαση.

5) Σε τι χρόνο επιβάλλονται ποινές;

Άμεσα, σύμφωνα με τη διαδικασία του Αγορανομικού Κώδικα και του Ν.3668/2008.

6) Ποια είναι η κλίμακα των ποινών;

Επιβάλλεται πρόστιμο που αντιστοιχεί σε ποσοστό της αξίας των συναλλαγών για τις οποίες δεν τέθηκε στη διάθεση του ελέγχου ο φάκελος τεκμηρίωσης ή δεν ήταν πλήρης, και υπάρχει δυνατότητα ενεργοποίησης των διατάξεων του άρθρου 30 παρ. 14 του Αγορ. Κώδικα περί παραπομπής στον εισαγγελέα.

7) Σε ποιες χώρες εφαρμόζεται το μέτρο αυτό;

Έχει διαπιστωθεί ότι το 60% περίπου των εμπορικών συναλλαγών στα ανεπτυγμένα κράτη πραγματοποιείται μεταξύ εταιρειών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιρειών. Το μέτρο αυτό το έχουν συστήσει επανειλημμένως ο ΟΟΣΑ και η Ε.Ε.. Το μέτρο εφαρμόζεται σε 45 χώρες παγκοσμίως. Σε επίπεδο Ε.Ε. το έχουν εφαρμόσει ήδη 16 κράτη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ας υποθέσουμε ότι ο Χ πολυεθνικός όμιλος πουλάει το Α προϊόν στην Ελλάδα αντί 2€ και ακριβώς το ίδιο προϊόν σε άλλη ευρωπαϊκή αγορά αντί 1,5€. Με το νέο νομικό πλαίσιο είναι υποχρεωμένος να τηρεί φάκελο τεκμηρίωσης της τιμής πώλησης του προϊόντος τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες όπου γίνεται πώληση του προϊόντος. Οι σχετικοί φάκελοι πρέπει να είναι στη διάθεση όλων των ελεγκτικών οργάνων. Δεδομένου ότι η διαφοροποίηση των τιμών από χώρα σε χώρα έχει κυρίως φορολογικά κίνητρα (πουλάμε με υψηλή τιμή σε χώρα με χαμηλή φορολογία νομικών προσώπων όπως η Ελλάδα και έτσι ουσιαστικά αντισταθμίζουμε τυχόν οικονομική ζημία που υφιστάμεθα όταν πουλάμε με χαμηλή τιμή σε χώρα με υψηλή φορολογία νομικών προσώπων) οπότε οι έλεγχοι θα γίνονται και σε φορολογικό αλλά και σε αγορανομικό επίπεδο, ο Χ όμιλος δεν θα ρισκάρει τις αυστηρές αγορανομικές κυρώσεις (πρόστιμα επί ποσοστού συναλλαγών, παραπομπή στον εισαγγελέα), μην παρέχοντας τα στοιχεία των φακέλων τεκμηρίωσης. Η γνώση των στοιχείων τεκμηρίωσης από τις ελεγκτικές αρχές, η οποία είναι απόλυτα συμβατή με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και δεν θέτει θέματα επιχειρηματικού απορρήτου, θα επιτρέψει στις αρχές να υποχρεώσουν την εταιρεία να υιοθετήσει τιμολογιακή πολιτική που να συμβαδίζει με την αρχή των ίσων αποστάσεων, δηλαδή εφόσον κρίνει ως επιχειρηματικά ικανοποιητική την τιμή που πουλάει ένα προϊόν σε άλλη χώρα, θα πρέπει να πουλάει το ίδιο προϊόν σε ανάλογη τιμή και στην Ελλάδα, η οποία τιμή θα τεκμηριώνεται από τους φακέλους τεκμηρίωσης. Εάν δεν τηρεί αυτή την υποχρέωση τότε θα παραπέμπεται στις φορολογικές αρχές για έλεγχο και κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 39 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

